

شخصیت زن در رمان های ایرانی

مطالعه موردی

(یوسف کور در زن که مردش را کم کرد، کلید و بای فالی سلوچ)

نگارنده

مریم مختارزاده

جامعه‌شناسان

سرشناسه: مختارزاده، مریم، ۱۳۶۳ -
عنوان و نام پدیدآور: شخصیت زن در رمان‌های ایرانی
مطالعه موردی (بوف کور، زنی که مردش را گم کرد، کلیدر و جای خالی سلوچ)
تألیف: مریم مختارزاده

مشخصات نشر: جامعه‌شناسان، ۱۳۹۴
مشخصات ظاهری: ۲۶۸ ص. ۲۱/۵×۱۴/۵
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۲۳-۲۶۹-۴

وضعیت فهرست نویسی: فیا
عنوان دیگر: بوف کور، زنی که مردش را گم کرد، کلیدر و جای خالی سلوچ
موضوع: هدایت، صادق، ۱۲۸۱-۱۳۳۰، بوف کور-- نقد و تفسیر
موضوع: هدایت، صادق، ۱۲۸۱-۱۳۳۰، زنی که مردش را گم کرد-- نقد و تفسیر
موضوع: دولت‌آبادی، محمود، ۱۳۱۹، کلیدر-- نقد و تفسیر
موضوع: دولت‌آبادی، محمود، ۱۳۱۹، جای خالی سلوچ-- نقد و تفسیر
موضوع: زنان، ادبیات-- تحقیق
موضوع: داستان‌های فانتزی-- قرن ۱۴-- تاریخ و نقد

رده بندی کنگره: ۱۳۰۳۰۹/۳۰۰
رده بندی دیویی: ۳۰۵/۰۰۰۰۰
شماره کتابشناسی ملی: ۲۰۴۳۶۹

جامعه‌شناسان

شخصیت زن در رمان‌های ایرانی
مطالعه موردی (بوف کور، زنی که مردش را گم کرد، کلیدر و جای خالی سلوچ)
مریم مختارزاده

چاپ اول ۱۳۹۵ تهران/ تعداد ۲۰۰ نسخه
قیمت: ۲۲۰۰۰ تومان/ مجتمع لیتوگرافی چاپ و صحافی: طیف
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۲۳-۲۶۹-۴
همه حقوق چاپ نشر برای ناشر محفوظ است.

حروفچینی، نمونه‌خوانی و صفحه‌آرایی: جامعه‌شناسان
ویراستاری: گروه ویراستاری انتشارات جامعه‌شناسان

فروشگاه و نمایشگاه مرکزی:
تهران، خیابان انقلاب، روبروی درب اصلی
دانشگاه تهران، پاساژ فروزنده، پلاک ۲۱۷
فروشگاه جامعه‌شناسان- تلفن ۶۶۰۰۰۵۱
تلفن دفتر نشر: ۶۶۹۶۹۶۲۰

این اثر، مشمول قانون حمایت مولفان و مصنفان و هنرمندان مصوب
۱۳۴۸ است، هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مولف
(ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

فهرست مطالب

۱۳	چکیده
۱۵	فصل اول: کلیات
۱۵	مقدمه
۱۸	پیشینه نگاشته‌ها
۲۷	فصل دوم: چهارچوب نظری
۲۷	جامعه‌شناسی ادبیات
۳۶	گنورگ ابراج (۱۸۸۵-۱۹۷۱)
۳۹	لوسین کاتس
۴۲	روان‌شناسی و مکتب فرهنگ و شخصیت
۴۷	مطالعات اخیر انسان‌شناسی روان‌شناختی
۴۸	روث بندیکت
۵۰	مارگرت مید
۵۲	کارل گوستاو یونگ (۱۸۷۵-۱۹۶۱)
۵۷	برون گرای شهودی
۶۱	فصل سوم: روش‌شناسی تحقیق و تعاریف
۶۶	تعاریف
۶۹	ساختار رمان
۷۰	رمان مدرن
۷۱	شاخصه‌های رمان مدرن
۷۱	تاریخچه رمان در ایران
۷۲	رمان مدرن در ایران
۷۵	رمان تاریخی ایران

داستان کوتاه	۷۵
مدرنیسم	۷۷
رنالیسم	۷۹
رمانتیسم	۸۲
رمانتیسم اجتماعی	۸۳
سورئالیسم	۸۳
فصل چهارم: صادق هدایت	۸۷
زندگی‌نامه، اثر و چهارچوب فکری صادق هدایت	۸۷
شرایط تاریخی و اجتماعی در دوران صادق هدایت	۹۶
آغاز انقلاب و شرایط	۹۷
کودتا	۱۰۱
دگرگونی‌های اجتماعی	۱۰۲
دولت و جامعه	۱۰۳
چهارچوب فکری و هستی‌شناسی هدایت	۱۰۷
ناسیونالیسم (ملی‌گرایی)	۱۰۷
هستی‌گرایی یا اگزیستانسیالیسم	۱۰۸
دلهره	۱۱۳
در رابطه با «بوف کور»	۱۱۸
بوف کور	۱۲۹
درون مایه و تحلیل متن رمان بوف کور	۱۳۳
تیپولوژی شخصیت‌ها	۱۳۹
بحث	۱۴۴
زنی که مردش را گم کرد	۱۴۷
درون مایه و تحلیل متن داستان زنی که مردش را گم کرد	۱۵۱

۱۵۳	تیپولوژی شخصیتی
۱۵۷	بحث
۱۵۹	فصل پنجم: محمود دولت‌آبادی
۱۵۹	زندگی‌نامه و آثار محمود دولت‌آبادی
۱۶۴	آثار
۱۶۵	مجموعه مقاله
۱۶۵	سرنامه
۱۶۵	سایر آثار
۱۶۵	شرایط تاریخی و اجتماعی در دوران محمود دولت‌آبادی
۱۶۶	حزب توده
۱۶۸	دگرگونی‌های اجتماعی
۱۶۹	انقلاب سفید
۱۷۱	انقلاب اسلامی (۷۹-۱۳۵۷/۵۶-۱۳۵۶)
۱۷۳	چهارچوب فکری محمود دولت‌آبادی
۱۷۳	سوسیالیسم
۱۷۵	در رابطه با رمان جای خالی سلوچ
۱۸۲	جای خالی سلوچ
۱۸۶	درون مایه و تحلیل متن رمان جای خالی سلوچ
۱۹۶	بحث
۱۹۷	در رابطه با رمان کلیدر
۱۹۹	خلاصه رمان کلیدر
۲۲۰	تیپولوژی شخصیت‌ها
۲۳۳	بحث

فصل ششم: تجزیه و تحلیل و نتیجه‌گیری	۲۳۵
تحلیل تطبیقی آثار	۲۳۵
الف: درون مایه و محتوا (متن و جامعه)	۲۳۵
ب: شخصیت زنان	۲۴۲
نتیجه‌گیری	۲۴۵
منابع	۲۵۱
واژه‌نامه	۲۵۷
نمایه	۲۶۳

چکیده

در این کتاب به بررسی تطبیقی و فرهنگی شخصیت زنان در رمان‌ها و داستان‌های ایرانی پرداخته شده است و آثار انتخاب شده؛ رمان‌های «بوف کور»، و داستان کوتاه «زنی که مردش را گم کرد» از صادق هدایت، و همچنین رمان‌های «کلیدر» و «جای خالی سلوچ» از محمود دولت‌آبادی است. در این کتاب سعی شده است تا با بررسی زندگی‌نامه، چهارچوب فکری، شرایط و اوضاع تاریخی و اجتماعی و فرهنگی ابتدا به روزگار نویسنده، عقاید و اوضاع زمانه‌اش پرداخته شود و سپس ارتباط این مسائل را با خصوصیات متن داستان‌ها و به ویژه «شخصیت زنان» نشان دادیم. در ابتدا در بخش عنوان «درباره رمان» به بیان آنچه دیگران در رابطه با رمان گفته‌اند پرداخته شده و سپس خلاصه‌ای هر رمانی بیان شده است؛ و سپس درون مایه و تحلیل متن و پیش‌شناسی شخصیت‌های زن رمان‌ها بررسی شده‌اند، که در پایان هر بخش بحث و جمع‌بندی در رابطه با رمان مورد نظر پرداخته‌ایم؛ و در نهایت به بررسی تحلیلی و تطبیقی آثار این دو نویسنده دست زدیم.

براساس نظریه «ساختگرایی تکوینی» توانستیم به یک ارزیابی کلی دست پیدا کنیم. یعنی اثبات رابطه‌ای منطقی میان نویسنده، جهان‌بینی او و شرایط تاریخی و اجتماعی که در آن به سر می‌برد. کاراکترها و شخصیت‌های داستانی، منعکس‌کننده شخصیت‌هایی هستند که در واقعیت و در جهان بیرونی وجود دارند. رابطه‌ای که میان جهان داستان و رمان‌ها وجود دارد؛ - یعنی دنیای ذهنی خالق اثر و دنیای واقعی و عینی - یک رابطه‌ای قابل ارزیابی و تحلیلی است. دنیای ذهنی نویسندگان و شرایط سیاسی و اجتماعی آنها و چهارچوب فکری‌شان، دنیای درونی متن رمان‌ها را می‌سازد، و در اینجا است که بین ادبیات و نقد ادبی و جامعه‌شناسی ادبیات ارتباطی معنادار پیدامی‌شود. مرز مشترک جامعه‌شناسی ادبیات و

روانشناسی با نقد ادبی در واقع، جایی است که ما دست به نقد جامعه‌شناختی و روان‌شناختی می‌زنیم و به تحلیل متن و شخصیت‌های درون متن می‌پردازیم.

واژگان کلیدی: بررسی تطبیقی و فرهنگی، فرهنگ و شخصیت، زنان، رمان‌های ایرانی.

www.ketab.ir